VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

Komisji do Spraw Energii i Skarbu Państwa (nr 150)

z dnia 15 maja 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Energii i Skarbu Państwa (nr 150)

15 maja 2019 r.

Komisja do Spraw Energii i Skarbu Państwa, obradująca pod przewodnictwem posła **Macieja Małeckiego (PiS)**, przewodniczącego Komisji, oraz **Wojciecha Zubowskiego (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– "Informacja Ministra Energii na temat działalności Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. z siedzibą w Bytomiu za lata 2016-2019".

W posiedzeniu udział wzięli: **Krzysztof Tchórzewski** minister energii wraz ze współpracownikami, **Janusz Gałkowski** prezes zarządu Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A., **Mirosław Skibski** dyrektor Oddziału Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. w Katowicach oraz **Elżbieta Sikorska** doradca ekonomiczny w Departamencie Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Marcin Mykietyński** i **Julia Popławska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Maciej Małecki (PiS):

Szanowni państwo, otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Energii i Skarbu Państwa, jest to nasze trzecie posiedzenie w dniu dzisiejszym. Podobnie jak poprzednie, obecne posiedzenie zostało zwołane w trybie art. 152 ust. 2 regulaminu Sejmu RP.

Witam państwa posłów. Witam – po raz trzeci dzisiaj na posiedzeniu Komisji – pana ministra energii Krzysztofa Tchórzewskiego wraz ze współpracownikami. Witam pana Janusza Gałkowskiego – prezesa zarządu Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. Witam wszystkich państwa.

Przedmiotem posiedzenia Komisji jest rozpatrzenie informacji Ministra Energii na temat działalności SRK S.A. z siedzibą w Bytomiu za lata 2016-2019.

W związku z tym, że posiedzenie zostało zwołane w trybie art. 152 ust. 2 regulaminu Sejmu na wniosek grupy posłów, który został przekazany w dniu 26 kwietnia br. (podobnie jak poprzednie wnioski), przystępując do realizacji porządku dziennego, zaczniemy od wystąpienia przedstawiciela wnioskodawców.

Patrzę na pana posła Krzysztofa Gadowskiego, zgadując, że to pan poseł będzie przedstawicielem wnioskodawców – bardzo proszę panie pośle.

Poseł Krzysztof Gadowski (PO-KO):

Dziękuję.

Panie przewodniczący, panie ministrze, dzisiejszy temat to działalność jednej z największych spółek, która zajmuje się ważnym zadaniem – naprawą polskiego górnictwa węglowego. Według ministra jest to likwidacja kopalń, bo to jest jej jednym z głównych zadań.

Spółka jest podmiotem, który ma dostęp do dużych środków finansowych, przyznanych w 2015 r. Była to kwota ok. 3 mld zł. Następnie w Sejmie na cele restrukturyzacji górnictwa uchwaliliśmy środki w wysokości ok. 7 mld zł. Wspólnie przystąpiliśmy do realizacji planu restrukturyzacji przedstawionego przez pana ministra.

W związku z tym, przed spółką wiele zadań i obowiązków, ale i potężny majątek, który spółka przejęła i w jakiś sposób ma go zagospodarować. Powiem szczerze, że przez cztery lata nie mieliśmy przyjemności spotkać się z przedstawicielami spółki na posiedzeniu Komisji i omawiać tego tematu, wsłuchiwać się w głosy i w ich problemy, bo wszędzie

takie się zdarzają, zwłaszcza w spółce, która nagle przejmuje potężny majątek, musi zebrać załogę, która będzie zajmowała się tą sprawą itd.

Panie przewodniczący, uwaga na marginesie – w ramach Komisji nie potrafiliśmy zająć się wieloma tematami, które nurtują branżę i Ministerstwo Energii, dziękuję za to, że dzisiaj możemy porozmawiać na ten temat. Myślę, że pora i czas, żeby zobaczyć jak wszystkie działania są realizowane.

Niedawno zmienialiśmy budżet państwa, w którym środki przeznaczone na restrukturyzację górnictwa trzeba było przerzucać na następne lata. W pierwszej fazie mieliśmy realizację przewidzianą na 2018 r., następnie wydłużyliśmy termin realizacji procesu. Do 2018 r. wykorzystaliśmy niecałe 2 mld zł, pozostałe 5 mld zł zostanie wykorzystane (o ile się nie mylę) do 2024 r.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Maciej Małecki (PiS):

Dziękuję panu posłowi.

Pan minister Krzysztof Tchórzewski.

Minister energii Krzysztof Tchórzewski:

Proponuję, żeby rozpocząć od przedstawienia przez pana prezesa sytuacji spółki. Rzeczywiście, po raz pierwszy rozmawiamy o tym na posiedzeniu Komisji, zatem potrzebna jest także pewna historia.

Przewodniczący poseł Maciej Małecki (PiS):

Dobrze.

Panie prezesie, proszę o przedstawienie prezentacji.

Prezes zarządu Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. Janusz Gałkowski:

Dzień dobry, prezesem spółki SRK S.A. jestem od 29 października 2018 r.

Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowni państwo parlamentarzyści, prezentacja jest bardzo szczegółowa. Będę starał się ją skracać, żeby państwa nie zanudzić. Gdyby była potrzeba bardziej szczegółowych informacji to znajdują się one w prezentacji lub możemy je przygotować w formie pisemnej.

Na początku chciałbym przypomnieć, że spółka powstała w 2000 r. z kopalń zagłębiowskich. Następnie połączyła się z Bytomską Spółką Restrukturyzacji Kopalń sp. z o.o. pod nazwą Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.

Spółka przejmowała zakłady górnicze w kolejności. Najwięcej zakładów górniczych przejęto w latach 2015-2018 – 17, wymienione są w przygotowanej prezentacji. Poza zakładami górniczymi spółka przejęła w trybie art. 492 k.s.h. Katowicki Holding Węglowy S.A. (w 2019 r.) i Kompanię Węglową S.A. (w 2017 r.).

Celami statutowymi spółki są: ochrona sąsiednich kopalń przed zagrożeniem wodnym, modernizacja i upraszczanie systemu odwadniania poprzez redukcję zarówno wyrobisk jak i niepotrzebnej infrastruktury technicznej, likwidacja infrastruktury zamykanych kopalń węgla kamiennego, likwidacja szkód górniczych, rekultywacja zdegradowanych terenów, ochrona środowiska, zagospodarowanie majątku likwidowanych kopalń, zarządzanie zasobami mieszkaniowymi i restrukturyzacja zatrudnienia oraz obsługa świadczeń pracowniczych.

Pozwoliłem sobie szczegółowo wymienić wszystkie cele statutowe spółki, dlatego że obrazują bardzo szeroki zakres zadań, którymi spółka została obdarowana.

Przejdę do omówienia konkretnych zadań wykonywanych w trakcie likwidacji oraz działań polikwidacyjnych.

W ramach przejęcia zorganizowanych części zakładów górniczych w latach 2015-2018 spółka przejęła 17 zakładów górniczych z modelem docelowym całkowitej likwidacji lub pompowni stacjonarnej. Na marginesie dodam, że od początku funkcjonowania spółka przejęła 64 zakłady górnicze.

W wyniku nabycia oznaczonych części zakładów górniczych w latach 2015-2018 SRK S.A. łącznie przejęła do likwidacji: 2025 obiektów infrastruktury powierzchniowej kopalni, 49 szybów o łącznej długości 28,4 km i 2019 wyrobisk o długości 555,4 km…

Minister energii Krzysztof Tchórzewski:

W tym miejscu chciałbym tylko dodać (co nie zostało powiedziane a co jest ważne), że po 2018 r. nie ma możliwości przenoszenia majątku lub kopalń do SRK S.A. Wynika to z decyzji RE z 2010 r. Z tego powodu musieliśmy podejmować trudne decyzje odnośnie do obiektów górniczych, czy np. pozostawiony obiekt górniczy w danej spółce węglowej w przyszłości zarobi na siebie na tyle, aby pozwoliło to na jego likwidacje, czy też należy podjąć inne decyzje. Pamiętamy m.in. sprawę Sośnicy, która była przeznaczona do przeniesienia do SRK S.A. Gdy jednak okazało się, że spółka wygrała sprawę sądową i w związku z tym pojawiły się nowe pola wydobywcze, kopalnia pozostała.

Zatem, w tamtym okresie musieliśmy rozstrzygać o tym, co może pozostać w poszczególnych spółkach górniczych, co rokuje na przyszłość a co należy przekazać do SRK do końca 2018 r. Ostatnie lata (do końca 2018 r.) poświęcone były pogłębionym analizom i podejmowaniu decyzji w sprawie przyszłości poszczególnych kopalń i ich majątku.

Prezes zarządu SRK S.A. Janusz Gałkowski:

Docelowo 11 kopalń przeznaczono do likwidacji, 5 kopalń jako pompownie stacjonarne a 1 kopalnia jako stacja głębinowa. Było to przedmiotem naszego działania w latach 2015-2018.

W latach 2015-2019 (do I kwartału) zlikwidowano: 570 obiektów infrastruktury powierzchniowej kopalni, 19 szybów o łącznej długości 10 km i 1069 wyrobisk o długości 308,4 km.

W wyniku prowadzenia zadań likwidacji SRK S.A. poniosła koszty, które w latach 2015-2019 (do I kwartału) wyniosły 1796,9 mln zł. Na ekranie wyświetlono, jak kształtowało się to w poszczególnych latach. Zauważę tylko, że w 2019 r. jest to kwota 156 mln zł.

W okresie 2015-2019 przychody z tytułu likwidacji majątku wyniosły 124,5 mln zł, w tym w I kwartale br. – 14 mln zł. Przychody pozostałych lat pokazano na slajdzie.

Proces likwidacji w latach 2015-2018 zakończono w oddziałach: KWK „Kazimierz-Juliusz", KWK „Rozbark V" i KWK „Anna". Łącznie w tych oddziałach zlikwidowano: 283 wyrobiska o długości 61,8 km, 13 szybów o długości 5,9 km i 152 obiekty infrastruktury kopalni. Łączny koszt likwidacji powyższych oddziałów wyniósł 227,8 mln zł. Na slajdzie pokazano koszty w rozbiciu na 3 kopalnie. Przychody z likwidacji uzyskano z tytułu: sprzedaży złomu, umów o współpracy i świadczenia usług, odwadniania i przewietrzania wyrobisk korytarzowych i sprzedaży metanu.

SRK S.A. prowadzi działania polikwidacyjne w oddziałach: Centralny Zakład Odwadniania Kopalń (tzw. CZOK) i Kopalnie Węgla Kamiennego w całkowitej likwidacji (w skrócie KWKcl). Koszty działań polikwidacyjnych w latach 2015-2019 (I kwartał) wyniosły prawie 950 mln zł. Na slajdzie pokazano koszty w poszczególnych latach.

Obecnie omówię kwestie zagospodarowania majątku.

Generalnie rzecz biorąc, majątek SRK jest majątkiem do likwidacji. Majątek przeznaczony do dalszego użytkowania można zagospodarować w następujących kierunkach: sprzedaż, darowizna, najem, dzierżawa lub projekty innowacyjne. Za chwilę szczegółowo omówię aspekty zagospodarowania majątku, bo to jest jeden z głównych celów prowadzenia działalności naszej spółki.

Majątek spółki na dzień 31 marca 2019 r. składał się z: 14,1 tys. działek gruntu o łącznej powierzchni 3,5 tys. ha, 4,7 tys. budynków, 15 tys. lokali mieszkalnych, 5 tys. pozostałych środków majątku, 13 tys. maszyn i urządzeń i 6,4 tys. budowli. Majątek jest zlokalizowany na terenie trzech województw: śląskiego (3303 ha), małopolskiego (293 ha) i dolnośląskiego (104 ha).

Fazami procesu zagospodarowania majątku są: przejęcie kopalni, zakładu górniczego lub jego zorganizowanej części, względnie nabycie majątku w innej formie (np. połączenie spółek – np. z KW lub KHW), analiza nabytych składników majątku, ze szczególnym uwzględnieniem nieruchomości, sporządzenie koncepcji zagospodarowania majątku nabytej kopalni, likwidacja zbędnej infrastruktury dołowej i powierzchniowej, podziały geodezyjne oraz regulacja stanu prawnego, zbywanie ruchomych składników

mienia, zbywanie złomu pochodzącego z likwidacji obiektów, zbywanie nieruchomości po podziale i likwidacja zbędnej infrastruktury.

Na kolejnym slajdzie wymieniono podstawowe problemy związane z zagospodarowaniem terenów pogórniczych, tj.: nieuregulowany stan prawny nieruchomości (aktualnie SRK S.A. posiada ok. 2.800 działek o nieuregulowanym stanie prawnym, o łącznej powierzchni ok. 590 ha, położonych głównie na terenie województw śląskiego i małopolskiego), konieczność dokonywania fizycznej likwidacji obiektów i rekultywacji, niefunkcjonalna infrastruktura techniczna utrudniająca zabudowę oraz degradacja powierzchni terenu.

Na następnych slajdach pokazujemy przykłady niefunkcjonalnej infrastruktury technicznej utrudniającej zabudowę, degradację terenu, konieczność dokonywania fizycznej likwidacji obiektów (nieraz o bardzo dużej kubaturze lub bardzo skomplikowanych) i przykłady rekultywacji. Ze względu na kubaturę lub stopień skomplikowania likwidacja obiektów jest bardzo kosztowna.

Mówiłem już o kierunkach zagospodarowania majątku. Trybami sprzedaży majątku jest albo przetarg publiczny w formie ustnej (licytacji) lub aukcji (złom) albo sprzedaż bezprzetargowa. Mówiąc o majątku mówimy o nieruchomościach, lokalach mieszkalnych, maszynach i urządzeniach, środkach transportu, złomie, odpadach wydobywczych i wyrobach węglowych. Przychody ze sprzedaży majątku w 2016 r. kształtowały się na poziomie 15,1 mln zł, w 2017 r. – 43,8 mln zł, w 2018 – 52,5 mln zł i w I kwartale 2019 r. – 6 mln zł.

Kierunkiem zagospodarowania majątku są darowizny na rzecz gmin górniczych. Zgodnie z art. 23 ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, Spółka może dokonać darowizny na rzecz gminy górniczej na cele związane z realizacją urządzeń infrastruktury technicznej lub innych celów publicznych a także w celu pobudzania aktywności gospodarczej w jej obrębie. Dodam tylko, że nie wszystkie gminy zainteresowane są przejmowaniem, szczególnie infrastruktury komunikacyjnej, ponieważ często wymaga to nakładów. Gminy nie zawsze chcą przejmować majątek w formie darowizny oferowany przez SRK.

Przedmiotami darowizny są: nieruchomości zajęte pod drogi, ulice, chodniki, place (infrastruktura komunikacyjna), tereny sportu, rekreacji i zieleni publicznej, sieci uzbrojenia technicznego terenu, obiekty o charakterze zabytkowym lub objęte ochroną konserwatorską, nieruchomości poprzemysłowe z przeznaczeniem na pobudzenie aktywności gospodarczej w gminach górniczych oraz nieruchomości przeznaczone na cele kultury, edukacji i oświaty. Darowizny na rzecz gmin górniczych powierzchniowo wyniosły: w 2016 r. – 12,8 ha (wartość 4,9 mln zł), w 2017 r. – 26,8 ha (wartość 5,6 mln zł) a w 2018 r. – 26,7 ha (wartość 9,9 mln zł).

Najem i dzierżawa majątku to chyba najbardziej korzystna forma zagospodarowania majątku, ponieważ przynosi stały dochód. Natomiast nie jest zbyt popularna i rozbudowana z uwagi na charakter majątku, który został przejęty przez SRK.

Przedmiotami najmu są obiekty przemysłowe i zorganizowane części zakładów górniczych, grunty komercyjne, lokale mieszkalne, lokale użytkowe, garaże i tereny rekreacyjne. Tak jak mówiłem, tryb zawierania umów odbywa się w drodze przetargu (ustny – licytacja, pisemny) oraz w trybie bezprzetargowym w sytuacjach wskazanych ustawowo (uzgodnienia z oferentem). Najem i dzierżawa w kolejnych latach wyniosła: w 2016 r. – 303 tys. m^2, w 2017 r. – 630 tys.m^2, w 2018 r. – 867 tys. m^2 i w I kwartale 2019 r. – 1017 tys. m^2. W I kwartale 2019 r. zawarto ponad 5595 umów, w 2018 r. – 4195, a w 2017 r. – 3340 umów. Z liczby zawartych umów widać ilość pracy, która przybywa w związku z gospodarowaniem przejętego majątku. Jeżeli chodzi o lokale, w 2016 r. wynajęto lokale o powierzchni 14,5 tys. m^2, w 2017 r. – lokale o powierzchni 22,3 tys. m^2, w 2018 – lokale o powierzchni 56 tys. m^2 a w I kwartale 2019 r. – lokale o powierzchni 60,7 tys. m^2.

Następny kierunek zagospodarowania majątku to wejścia w teren: inwestycje liniowe – budowa różnego typu sieci (wodnych, gazowych, elektroenergetycznych, teletechnicznych, itd.) i zajęcie gruntów SRK S.A. (czasowe i trwałe zajęcie terenu).

Inne realizowane oraz planowane do realizacji projekty w oparciu o majątek SRK S.A. to: zagospodarowanie wód kopalnianych pompowanych przez CZOK, koncepcje

zagospodarowania terenu przejmowanych kopalń, dekarbonizacja hałd i budowa farm fotowoltaicznych.

Wymieniłem główne kierunki działań zagospodarowania majątku SRK S.A.

Kolejny slajd pokazuje przykład (projekt) koncepcji zagospodarowania terenu KWK „Makoszowy", który realizujemy wspólnie z Gminą Zabrze i Głównym Instytutem Górnictwa. Zakres projektu obejmuje opracowanie, we współpracy z Gminą Zabrze koncepcji zagospodarowania terenu byłej KWK „Makoszowy" w sposób uwzględniający: uzyskanie warunków do powstania nowych miejsc pracy i pobudzenia aktywności gospodarczej w rozpatrywanym rejonie miasta oraz zachowanie istniejących, wartościowych historycznie i technicznie budynków i ich wyposażenia.

Na slajdzie pokazano obiekty KWK „Makoszowy", teren dawnych hałd górniczych, budynki zakładu przeróbczego i zakładu głównego. Ten wysoki komin został wybudowany w poprzednich latach, nigdy nie został uruchomiony a stoi nadal i trzeba go jakoś zagospodarować. Projekt jest również podany szczegółowo w wersji mapowej – obszarowej.

Wymienię kilka zrealizowanych przykładów zagospodarowania terenów pogórniczych.

Jednym z nich jest była KWK „Nowa Ruda", Pole Słupiec, szyb Nowy – obecnie ścianka wspinaczkowa, czyli jest to obiekt o charakterze sportowym. W Sosnowcu, szyb „Anna", poziom 450 jest obecnie obiektem o charakterze sportowym. Teren byłej KWK „Saturn" w Czeladzi pełni rolę obiektu o charakterze muzealnym. Podobny charakter ma obiekt po byłej KWK „Katowice", gdzie mieści się Muzeum Śląskie z nowoczesnymi obiektami. Z kolei na terenach byłej KWK „Modrzejów" ulokowany jest Sosnowiecki Park Naukowo-Technologiczny. Była KWK „Nowa Ruda", Pole Piast, obecnie mieści Agencję Rozwoju Regionalnego „AGROREG". Na trenach KWK „Sosnowiec", szyb „Ostatek", znajduje się strefa ekonomiczna, zaś teren KWK „Rozbark", Zakład Główny, stał się siedzibą Teatru Tańca Rozbark.

Ważny, szczególnie finansowo, jest kolejny blok zagadnień związanych z restrukturyzacją zatrudnienia. W latach W latach 2000-2015 restrukturyzacja zatrudnienia prowadzona była przez przedsiębiorców górniczych w oparciu o: środki własne, dotacje z budżetu państwa, inne źródła finansowania. Przełom w tym zakresie nastąpił w związku z nowelizacją ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego z dnia 22 stycznia 2015 r. Nowelizacja ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego ze stycznia 2015 r. wprowadziła nowe zasady restrukturyzacji zatrudnienia w zakresie: uprawnień pracowników likwidowanej kopalni, jednorazowych odpraw pieniężnych, instrumentów osłonowych: urlopy górnicze i urlopy dla pracowników ZPMW oraz świadczenia socjalne w czasie urlopu. Zgodnie z art. 11a znowelizowanej ustawy działania w zakresie restrukturyzacji zatrudnienia zostały przekazane Spółce Restrukturyzacji Kopalń S.A.

Na koniec 2014 r. zatrudnienie wynosiło 899 osób a od 2015 do I kw. 2019 zatrudnienie kształtowało się następująco: 2015 r. – 4168, 2016 r. – 2719, 2017 r. – 2580, 2018 r. – 3056 i w I kwartale 2019 r. – 3074. Wzrost zatrudnienia w odniesieniu do lat poprzednich był następstwem przejęcia dużej liczby zadań w związku z przejmowaniem nowych zakładów. W czerwcu 2017 r. SRK S.A. przejęła w trybie art. 492 k.s.h. Kompanię Węglową S.A. a od 2 stycznia br., w tym samym trybie, przejęto Katowicki Holding Węglowy S.A.

W okresie od 1 maja 2015 r. do I kwartału 2019 r. do SRK S.A. przejęto 13 355 osób. Z urlopów górniczych skorzystało 6099 osób (koszt urlopów – 917 mln zł), mówimy o stanie na dzień 31 marca tego roku. Urlopy dla pracowników zakładów mechanicznej przeróbki węgla objęły 610 osób (koszt – 52,9 mln zł). Z jednorazowych odpraw pieniężnych skorzystały 3064 osoby (koszt – 232,3 mln zł). Na świadczenia górnicze odeszły 9773 osoby (koszt – 1152 mln zł).

Spółka dla osób korzystających z ww. instrumentów osłonowych w postaci między innymi odpraw emerytalnych, ekonomicznych, nagród jubileuszowych i innych świadczeń odszkodowawczych w okresie 2016 do I kwartału 2019 r. poniosła wydatki w wysokości 171,1 mln zł. Z instrumentów osłonowych nadal korzysta 2100 osób. Szacowany koszt z tego tytułu do 2022 r. wyniesie 410 mln zł.

W latach 2016 – do I kw. 2019 średnia liczba osób, którym wypłacano renty wyrównawcze wynosiła: 2016 r. – 2819 (koszt – 19,4 mln zł), 2017 r. – 3051 (koszt – 41,7 mln zł), 2018 r. – 3037 (koszt – 53,4 mln zł), w I kwartale 2019 r. – 3012 (koszt – 8,3 mln zł).

Kolejnym działaniem spółki była wypłata rekompensat związanych z uprawnieniami do bezpłatnego węgla. Ustawa z dnia 12 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla objęła ponad 200 tys. osób, łącznie z osobami z pozostałych spółek węglowych było to ponad 250 tys. osób. Na slajdzie wyszczególniono dokładne liczby osób uprawnionych w poszczególnych spółkach. Przebieg weryfikacji wniosków prowadzonej przez SRK pokazał, że liczba wniosków złożonych przez uprawnionych wynosiła 192 798, pozytywnie zweryfikowano 170 544 wnioski, a negatywnie zweryfikowano 21 589 wniosków.

W dniu 23 listopada 2018 r. uchwalono kolejną ustawę świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla oraz z tytułu zaprzestania pobierania bezpłatnego węgla przez osoby niebędące pracownikami przedsiębiorstwa górniczego, w skrócie – ustawa dla wdów po osobach uprawnionych. Przewidywaliśmy ponad 24 tys. osób uprawnionych, w rzeczywistości liczba przyjętych wniosków wyniosła 9488, liczba pozytywnie zweryfikowanych wniosków wyniosła 4984 a negatywnie zweryfikowano 3628 wniosków. Zwraca uwagę relatywnie duża liczba negatywnie zweryfikowanych wniosków. Wynika to z faktu, że składano wnioski z przeróżnych zakładów przemysłowych (nie górniczych) a ponadto brakowało dokumentów do pozytywnej weryfikacji wniosków. Rekompensaty były wypłacane w jednorazowej formie w wysokości 10 tys. zł. Obecnie przygotowujemy się do złożenia wniosku o środki finansowe na realizację wniosków, którą rozpoczniemy od 1 czerwca br.

Kolejny temat to naprawa szkód górniczych. Jest to przeogromny temat i nie do końca możliwy do zdiagnozowania i zbilansowania, ponieważ szkody górnicze ujawniają się nie tylko w okresie eksploatacji kopalń, ale także po jej zakończeniu, tj. po kilku, kilkunastu, a nawet, po kilkudziesięciu latach. Przypomnę, że SRK ustawowo odpowiada za szkody górnicze na terenach eksploatowanych praktycznie od początku XX wieku. Szkody górnicze na tych terenach powstają cyklicznie, pojawiają się nowe itd. Jest to bardzo trudny temat a do tego bardzo kosztowny.

SRK S.A. realizuje naprawy szkód górniczych na powierzchniach obszarów górniczych po zlikwidowanych kopalniach i na obszarach górniczych kopalń będących w fazie likwidacji. Obszar objęty naprawami zlokalizowany jest na powierzchni ok. 4000 km^2 i obejmuje 70 gmin w województwach: śląskim – 60 gmin górniczym o powierzchni 3 435 km^2, dolnośląskim – 4 gminy o powierzchni 288 km^2 i małopolskim – 6 gmin o powierzchni 343,78 km^2.

Szkody górnicze to zjawiska występujące na powierzchni terenu będące skutkiem dokonanej eksploatacji górniczej. Zakres odpowiedzialności przedsiębiorcy górniczego za następstwa swoich działań normują przepisy prawne rangi ustawowej reguluje zarówno Kodeks cywilny, jak i Prawo geologiczne i górnicze.

Podstawą przyznawania dotacji budżetowej na naprawienie szkód są ustawa z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego i rozporządzenie Ministra Energii z dnia 24 marca 2017 r. w sprawie dotacji budżetowej przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń, działania wykonywane po zakończeniu likwidacji kopalń, naprawianie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego oraz zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym.

Jeżeli chodzi o okresy przejmowania zobowiązań z tytułu naprawy szkód górniczych przejdę przez etapy i nie będę odczytywał wszystkich kopalni. Pierwszy etap przebiegał od 21 sierpnia 2000 r. Następny etapy obejmowały okresy: do 2007 r., po 2009 r. (zakłady górnicze głównie z Bytomskiej Spółki Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o.) i IV etap to lata 2015-2019 (na slajdzie wymieniono zakłady górnicze).

Łącznie, w latach 2015-2019, SRK przejęła zadania 38 kopalni w liczbie 1788. W 2019 roku SRK S.A. planuje realizację 804 zadań z tytułu naprawy szkód górniczych na łączną, szacunkową kwotę 100 625,4 tys. zł. Na slajdzie w formie wykresu pokazano zadania w latach 2015-2019 (liczba przejętych kopalń, liczba przejętych zadań). Na kolejnym slajdzie pokazano (wykres słupkowy) koszty napraw górniczych w latach 2000-2019.

Wykres pokazuje tendencję wzrostu nakładów finansowych na realizację napraw szkód górniczych wraz z przejmowaniem zakładów górniczych.

Można powiedzieć, że łatwo nam się mówi patrząc na wykresy, natomiast każde zadanie górnicze oznacza ogrom dokumentacji, szacunków, badanie przez biegłych, zbieranie dokumentacji. Dlatego staramy się ograniczać procesy sądowe. Naprawa szkód górniczych, najczęściej, odbywa się w formie ugód, natomiast są to bardzo czasochłonne i kosztochłonne zadania do wykonania przez spółkę.

W wyniku eksploatacji górniczej uszkodzeniom ulega zabudowa powierzchni obejmująca: budynki i budowle, w tym wiadukty i linie kolejowe, drogi, place i uzbrojenie terenu (w tym sieci cieplne, wodne, kanalizacyjne i gazowe) oraz lokalne obniżenia terenu tworzące niecki bezodpływowe. Na slajdach pokazano przykłady uszkodzonych budynków (Bytom), zapadliska terenu (Jaworzno), spękania ścian w budynkach mieszkalnych, zalane ogródki działkowe (niecki bezodpływowe) w Bytomiu.

Kolejnym zadaniem SRK jest rekultywacja terenów pogórniczych. Szkody górnicze można częściowo ograniczyć rekultywując tereny pogórnicze. Przy rekultywacji terenów pogórniczych korzystamy także ze środków NFOŚiGW. Zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze, Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. jako następca prawny zlikwidowanych kopalń zobowiązana jest do przywrócenia poprzez rekultywację wartości użytkowej gruntów, które w wyniku prowadzonej działalności wydobywczej utraciły swoje wartości.

W przypadku likwidacji zakładu górniczego, w całości lub w części, przedsiębiorca jest obowiązany przedsięwziąć niezbędne środki w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów po działalności górniczej.

W związku z art. 129 ust. 2 ww. ustawy Spółka realizuje rekultywację w trybie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych w oparciu o decyzje określające kierunek i termin rekultywacji. SRK S.A. prowadzi rekultywację w kierunkach: leśnym, rekreacyjnym, budowlanym, zabudowy przemysłowej i zieleni izolacyjnej.

Zadania obejmują tereny pogórnicze (głównie zwałowiska i osadniki) oraz inne tereny służące niegdyś zakładom górniczym. Wykonywane są również prace gaśnicze na „zapożarowanych" zwałowiskach, jak również naprawa, konserwacja i czyszczenie urządzeń melioracyjnych.

Prace rekultywacyjne prowadzone są w następujących etapach: 1) prace przygotowawcze – w zakresie m. in.: wykonanie robót pomiarowych, oczyszczenie terenu z odpadów itp., 2) rekultywacja techniczna – w zakresie m.in. ukształtowania powierzchni, regulacji stosunków wodnych, 3) rekultywacja biologiczna – w zakresie utworzenia warstwy rekultywacyjnej, wykonanie filtra biologicznego, nasadzeń i/lub zatrawień, 4) prace pielęgnacyjne przez 3 do 5 kolejnych lat, 5) roboty inwentaryzacyjne i geodezyjne.

Tereny rekultywowane w latach 2000-2019 ze środków NFOŚiGW obejmowały łącznie 18 zadań dla łącznej powierzchni 370,33 ha o całkowitym koszcie dotacji w wysokości 66 709,4 tys. zł. Do chwili obecnej ukończono 9 zadań (powierzchnia 81,92 ha – koszt 24 356,8 tys. zł). W trakcie realizacji pozostaje 9 zdań dla powierzchni 288,41 ha o koszcie w wysokości 42 352,6 tys. zł.

Zgodnie z decyzją KE z 2018 r., wyrażającą zgodę na pomoc publiczną na zadania z zakresu ochrony środowiska w latach 2019-2027, SRK S.A. planuje wykonanie kolejnych 44 przedsięwzięć, których realizacja przywróci wartość użytkową ponad 5200 ha oraz ograniczy emisję gazów cieplarnianych do atmosfery o ponad 8,0 tys. Mg/rok. Całość pomocy publicznej przyznanej SRK S.A. do 2027 r. zgodnie z ww. decyzją KE wyniesie 593 mln zł.

Zadania prowadzone były i są w trzech województwach: śląskim, dolnośląskim i małopolskim – na slajdzie wymieniono gminy, w których zadania są realizowane.

Na kolejnych slajdach pokazujemy przykłady zrealizowanych przedsięwzięć. Pierwszy przykład to rekultywacja osadników betonowych byłej KWK „Paryż" finansowanej ze środków dotacji budżetowej – realizacja w latach 2007-2008. Zdjęcie po lewej stronie pokazuje teren przed realizacją zadania a zdjęcie po prawej stronie slajdu pokazuje teren po jego wykonaniu.

Kolejny przykład to rekultywacja osadników podpoziomowych byłej kopalni „Jowisz” finansowana ze środków dotacji NFOŚiGW – realizacja w latach 2010-2012. Podobnie jak wyżej, zdjęcie po lewej stronie pokazuje teren przed rekultywacją a zdjęcie po prawej stronie slajdu – teren po rekultywacji.

Następny przykład to zdjęcie terenu przed i po rekultywacji zwałowiska „Marian -Wschód”, byłej KWK „Jan Kanty” finansowanej ze środków dotacji NFOŚiGW, zrealizowanej w latach 2010-2011.

Kolejne slajdy pokazują zdjęcia i opis przykładów przedsięwzięć w toku.

Pierwszym z nich jest rekultywacja terenu poprzemysłowego byłej KWK „Miechowice” w Bytomiu w kierunku budowlanym. Kwota dofinansowania z NFOŚiGW wynosi 4 560 801,58 zł. Z kolei kwota dofinansowania rekultywacji hałdy „Staszic” (leśny kierunek rekultywacji) w Wałbrzychu z NFOŚiGW wynosi 908 839,59 zł. Następny projekt to rekultywacja terenów zdegradowanych i uregulowanie stosunków wodnych na terenie niecki bezodpływowej tzw. Niecki Montometu w Piekarach Śląskich. Kwota dofinansowania w przypadku tego projektu wynosi ponad 12 mln zł.

Następne slajdy pokazują przykłady planowanych przedsięwzięć.

Jednym z nich jest przykład niecek bezodpływowych zlokalizowanych w 19 zlewniach na łącznej powierzchni 1641,79 ha. Modernizacja systemów odwadniania dotyczy 7 zlewni zlokalizowanych w całości na terenie Gminy Bytom o łącznej powierzchni ponad 600 ha. Średnioroczny dopływ wód do modernizowanych systemów odwadniania wynosi ponad 1300 tys. m^3, tj. około 2,5 m^3/min. Kolejne planowane projekty rekultywacyjne to modernizacja poprzez uregulowanie stosunków wodnych – modernizacja systemu odwadniania zalewisk bezodpływowych w granicach miasta Bytomia (rejony: Dworska ogródki, Staw 32, Staw 39, Staw 29, Staw 102b, Rod Łan) o łącznej powierzchni ponad 180 ha oraz modernizacja systemu odwadniania niecki bezodpływowej „Północna-Zielona” o powierzchni ok. 25 ha.

Planowane efekty ekologiczne powyższych projektów przewidują: uporządkowanie stosunków wodnych na terenach całych zlewni; budowę, rozbudowę, modernizacje obiektów technologicznych zespołów obiektów, budynków i sieci; redukcję kosztów utrzymania pompowni; wymianę starej, zużytej infrastruktury technicznej; rekultywację terenów zdegradowanych oraz ochronę około 300 ha terenów przed zdewastowaniem. Szacunkowy przewidywany koszt realizacji ww. przedsięwzięć wyniesie 67 298,1 tys. zł.

Z innych przedsięwzięć należy wymienić: rekultywację w kierunku rolnym – Brzeszcze ul. Folwarczna KWK „Brzeszcze – Wschód”, regulację koryta rzeki Bobrek KWK „Kazimierz Juliusz” oraz rekultywację w kierunku leśnym KWK „Brzeszcze – Wschód” , KWK „Jan Kanty” (nadleśnictwa Andrychów i Chrzanów).

Jednym z najważniejszych zadań SRK jest odwadnianie zlikwidowanych kopalń i zabezpieczenie czynnych zakładów górniczych przed zagrożeniem wodnym. W 2000 r. utworzony został Centralny Zakład Odwadniania Kopalń (CZOK) w Czeladzi. Jego zadaniem jest: ochrona czynnych kopalń przed zagrożeniem wodnym, współudział w likwidacji zakładów górniczych, upraszczanie i zmiana stacjonarnego systemu odwadniania na głębinowy (zmiana systemu odwadniania to ok. 50% oszczędności) oraz likwidacja zbędnych pompowni. Działalność CZOK zapewnia bezpieczną eksploatację węgla wszystkim kopalniom. Zaprzestanie odwadniania spowoduje zatopienie czynnych kopalń i powierzchni terenu.

Oddziały SRK S.A. chronią przed zatopieniem wszystkie czynne kopalnie węglowe w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym należące do: PGG S.A., JSW S.A., Tauron Wydobycie S.A. i Węglokoks Kraj sp. z o.o. oraz prywatne kopalnie: ZG „Eko-Plus”, ZG „Siltech”. Liczba odwadnianych kopalń wynosi 27, przy czym oddziały SRK w likwidacji odwadniają 14 kopalń a CZOK odwadnia 13 kopalń. Wielkość dopływu wynosi 171 m^3/min., a ilość pompowanej wody wynosi 89,6 mln m^3/rok. Łączny koszt funkcjonowania Oddziału CZOK w latach 2015-2019 (I kwartał) wyniósł 799,6 mln zł. Slajd pokazuje koszty w rozbiciu na poszczególne lata.

Prezentowany slajd pokazuje usytuowanie odwadnianych przez SRK kopalń na tle chronionych kopalń Górnośląskiego Zagłębia Węglowego. Kolorem jasnoniebieskim oznaczono kopalnie obsługiwane przez CZOK. Zakłady górnicze włączone do SRK ozna-

czono kolorem ciemnoniebieskim. Kopalnie Polskiej Grupy Górniczej oznaczono kolorem zielonym. Kopalnie Jastrzębskiej Spółki Węglowej oznaczono kolorem pomarańczowo-brunatnym. U góry slajdu oznaczono 2 zakłady Węglokoks Kraj (Piekary i Borek). Kolorem fioletowym oznaczono zakłady Tauron Wydobycie a kolorem żółtym oznaczono zakład PG Silesia.

W jaki sposób odbywa się odwadnianie? W sposób głębinowy, tj. z wykorzystaniem pomp głębinowych zabudowanych w jednym szybie i w sposób stacjonarny – z wykorzystaniem dołowej infrastruktury odwadniania (szyby, wyrobiska, pompownie). Tak jak mówiłem, koszt odwadniania głębinowego jest o ok. 50 % tańszy od odwadniania stacjonarnego. Dwadzieścia kopalń jest odwadnianych sposobem stacjonarnym, 7 kopalń odwadnianych jest sposobem głębinowym a w 7 kopalniach zlikwidowano już odwadnianie, ponieważ nie łączyły się w żaden sposób z pozostałymi wyrobiskami.

Kolejny slajd pokazuje wykorzystanie w 2018 r. wód kopalnianych pompowanych przez CZOK. Szacujemy, że 39%, czyli 26 mln m^3 to wody zbliżone właściwościami do wód pitnych, które być może uda się zagospodarować w sposób, który będzie przynosił zysk dla SRK.

Wody kopalniane mogą być również wykorzystywane jako źródło ciepła dla pomp ciepła i ogrzewania pomieszczeń (taka instalacja funkcjonuje na bazie PG „Saturn" w Czeladzi) oraz jako źródło zasilania elektrowni szczytowo-pompowych.

Docelowy model odwadniania w GZW wymaga weryfikacji i zmian. W naszej ocenie należy odejść od odwadniania każdej kopalni odrębnym systemem. Trzeba dążyć do kierowania wód z kilku zlikwidowanych kopalń do jednej pompowni rejonowej. Brak wdrożenia tego rozwiązania spowoduje bardzo poważny wzrost kosztów. Koszty będą niższe, jeżeli kopalnia przed likwidacją zostanie przygotowana do tego, aby wody spływały do pompowni rejonowej.

Realizacja docelowego modelu odwadniania wymaga zaangażowania…

Przewodniczący poseł Maciej Małecki (PiS):

Panie prezesie, ale tekst mamy, poprosimy o omówienie a nie przeczytanie informacji.

Prezes zarządu SRK S.A. Janusz Gałkowski:

Nie będę odczytywał wniosków, bo tekst jest…

Przewodniczący poseł Maciej Małecki (PiS):

Panie prezesie, dziękujemy.

Informacji było dużo. Materiały mamy. Informacje, które będziemy chcieli uzyskać padną w formie pytań.

W związku z tym na pierwszy ogień pan poseł Paweł Bańkowski, bardzo proszę.

Poseł Paweł Bańkowski (PO-KO):

Bardzo dziękuję.

Panie przewodniczący, panie ministrze, panie prezesie, Wysoka Komisjo, od 2015 r. do SRK zostało przekazanych 17 kopalń. Wraz z tymi kopalniami zostały także przekazane koncesje, zasoby i majątek. Ile zasobów węgla przeszło? Jak te zasoby są dzisiaj wykorzystywane? Czy jest możliwość ich odzyskania? Czy zostały bezpowrotnie utracone?

W lipcu 2018 r. m.in. SRK S.A. podpisała list intencyjny w sprawie zagospodarowania terenów po KWK „Krupiński" (70 ha). W liście intencyjnym wskazano 7 inwestycji, które miały być realizowane, m.in.: zakład produkcyjny, który miały zostać uruchomiony do końca 2018 r., projekt z PKP Cargo (fabryka produkcji, remontu i modernizacji lokomotyw), projekty z segmentu automototive (inwestycja z Pol-Mot Holding – produkcja autobusów), fabryka ogniw wodorowych, fabryka włókien węglowych dla przemysłu samochodowego, projekt samowystarczalnego osiedla mieszkaniowego w ramach programu Mieszkanie+ i ostatni projekt przewidziany w ramach rewitalizacji, tj. podziemna elektrownia szczytowo-pompowa oraz magazyn energii w partnerstwie z Tauron.

Na jakim etapie jest tych siedem kluczowych inwestycji? Gdyby państwo byli uprzejmi odpowiedzieć, kiedy i czy w ogóle zostaną zrealizowane.

Jaki jest wynik finansowy SRK S.A. za 2018 r.? Jakie są przychody spółki w 2018 r.? Czy prawdą jest, że SRK S.A. ma wstrzymaną transzę środków z budżetu państwa?

Jeżeli tak, to dlaczego? Kiedy ostatnia transza wpłynęła na rachunek spółki? Ile środków brakuje spółce na bieżące utrzymanie? Czy SRK brakuje środków na spłatę zobowiązań? Czy obecnie spółka prowadzi inwestycje? Jeżeli nie, to dlaczego? Czy w SRK występują roszczenia pracowników z tytułu nadgodzin? Czy prawda jest, że chodzi o kwotę ok. 4 mln zł, a w tej sprawie zapadły wyroki sądowe? Czy prawdą jest, że spółka z Jaworzna, która posiada galerię handlową ma roszczenie wobec SRK na kwotę ok. 15 mln zł?

W ubiegłym roku (w grudniu) w SRK został przyjęty nowy układ zbiorowy. Jakie skutki finansowe przyniesie dla spółki układ zbiorowy? Pracownicy podpisują bądź nie podpisali angaży – czy są jakieś protesty ze strony społecznej?

Na razie bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Maciej Małecki (PiS):

Dziękuję.

Czy są kolejne pytania?

Pan poseł Krzysztof Gadowski.

Poseł Krzysztof Gadowski (PO-KO):

Dziękuję, panie przewodniczący.

Dziękuję za przedstawienie materiałów, które otrzymaliśmy od pana prezesa. Z materiałów bardzo dobrze widać, że decyzja, którą podejmował Sejm w 2015 r. na nasz wniosek o osłony socjalne dla górników (wtedy posłów rządzącej koalicji a dzisiaj opozycji), ma pełną realizację i odzwierciedla się to w dużych liczbach. Pamiętam, że wtedy 130 posłów Prawa i Sprawiedliwości było przeciw tym osłonom.

Dziękuję panu ministrowi, że skrupulatnie przekazuje górnikom te środki. Okazuje się, że zapisy ustawowe tej ustawy były potrzebne i dzisiaj państwo możecie z nich solidnie korzystać.

Panie prezesie, państwo dysponujecie potężnym majątkiem, z którym nie sposób zapoznać się nawet na kilkugodzinnym posiedzeniu Komisji. Chylę czoło przed panem, że się zgodził i stara się nam o tym wszystkim powiedzieć. Oprócz części kopalnianej, bezpośrednio związanej z górnictwem, państwo macie potężne zasoby mieszkaniowe – różne lokale itd. Chciałbym pana zapytać, czy ta część państwa majątku samobilansuje się? Jest czynsz, lokale, część tego majątku sprzedajecie itd. – czy działalność mieszkaniowa SRK korzysta z dotacji z budżetu państwa a może sami tak dobrze gospodarujecie, że wystarcza środków na tę część państwa działalności?

Kolejne pytanie kieruję do pana ministra.

W tej spółce mamy do czynienia z wieloma przykrymi faktami, które dotykają jej pracowników. Chciałbym pana zapytać, ile spraw prowadzonych jest przez prokuraturę lub CBA wobec osób, które były kierownikami i nadzorowali działalność tej spółki? Ile jest takich spraw i ewentualnie procesów? Czy pan jako minister kiedykolwiek kierował wniosek do organów ścigania lub nadzoru (np. CBA) o objęcie szczególnym nadzorem spółkę w zakresie poszczególnych procedur lub czynności w niej dokonywanych?

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Maciej Małecki (PiS):

Pan poseł Zdzisław Gawlik.

Poseł Zdzisław Gawlik (PO-KO):

Panie przewodniczący, panie ministrze, panie prezesie, szanowni państwo, pan prezes mówił o różnych formach gospodarowania mieniem wchodzącym w skład SRK. Chciałbym zapytać o tryb zawierania umów, o których pan mówił – w jakiej formule są zawierane? Podawał pan tryb publiczny i wspomniał pan o bezprzetargowym itd. – jaka obowiązuje reguła i zasady, które przesądzają o trybie dochodzenia do zawarcia umów? Czy dotyczy to pewnych sposobów zagospodarowania mienia a może kierujecie się innymi kryteriami?

Czy państwo prowadząc gospodarowanie majątkiem posługujecie się zasadami ustawy z grudnia 2016 r.? Czy postępujecie według reguł określonych w tej ustawie? Ustawa określa zasady gospodarowania majątkiem państwowych osób prawnych a SRK jest jednoosobową spółką Skarbu Państwa.

Zafrapowała mnie kwestia, o której pan wspomniał podczas prezentacji a mianowicie, służebność przesyłu, którą pan wymienił jako formę gospodarowania – co to takiego jest? Jakie korzyści ma SRK z tytułu takiej formy gospodarowania (ustanowienia służebności przesyłu na swoim terenie)?

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Wojciech Zubowski (PiS):

Dziękujemy.

Czy ktoś z państwa posłów chciałby zadać pytanie?

Jeżeli nie, prosimy o odpowiedź.

Minister energii Krzysztof Tchórzewski:

Pan prezes za chwilę będzie szczegółowo odpowiadał, powiem tylko ogólnie, że wszystkie obiekty górnicze przekazywane do SRK definitywnie zakończyły produkcję i do tego się nie wraca. Był to warunek udzielenia pomocy publicznej. Ostatnią kopalnią, która miała możliwość funkcjonowania w okresie przejściowym była KWK „Makoszowy". Na tej kopalni zakończono możliwość funkcjonowania zakładów górniczych przeznaczonych do likwidacji. Wynika to z terminów uzgodnionych z KE i zawartych w decyzji RE w 2010 r.

W związku z powyższym użycie jakiegokolwiek elementu majątkowego SRK do wznowienia produkcji nie jest możliwe.

Po drugie, SRK nie może funkcjonować jako spółka prowadząca produkcję węgla. Jeżeli chodzi o notyfikowaną pomoc publiczną, środki finansowe mogą być przeznaczane tylko i wyłącznie na cele wynikające wyraźnie z uzgodnionej decyzji KE i statutu spółki. Patrząc z tego punktu widzenia przedstawione przez pana prezesa działania są możliwe. Natomiast spółka swoim majątkiem na pewno nie może uczestniczyć w żadnej formule działalności wydobywczej. Spółka sprzedaje swój majątek na zasadach komercyjnych.

Prezes zarządu SRK S.A. Janusz Gałkowski:

Część zadanych pytań przez panów posłów jest na tyle szczegółowa, że pozwolimy sobie odpowiedzieć w formie pisemnej.

Spółka w dużej części korzysta z dotacji celowych bądź dokapitalizowania. Mimo, że SRK jest spółką akcyjną, jej działalność nie jest przewidziana na maksymalizację zysków, ponieważ z gospodarowania majątkiem uzyskuje tylko nieznaczną część przychodów, które pokrywają koszty zadań realizowanych przez spółkę.

Przypomnę, że w okresie 2015-2019 (I kwartał) łącznie uzyskaliśmy przychody na poziomie 124,5 mln zł. Wszystkie środki zostały pozyskane ze sprzedaży majątku bądź dzierżawy. Sprzedaż komercyjna odbywa się głównie w trybie przetargowym. W trybie bezprzetargowym odbywa się przekazywanie gminom darowizn, które przeznaczane są na cele publiczne, społeczne, kulturalno-oświatowe, sportowe. Jest to uzgadniane z gminami.

Przez obszar nieruchomości SRK przebiegają różnego rodzaju media, które wymagają ustanowienia służebności przesyłu. Takie służebności są przez nas ustanawiane, bo tego wymaga racjonalne gospodarowanie mieniem.

Pozyskany majątek cały czas traktujemy jako tymczasowy. Docelowym modelem jest pozbycie się tego majątku, np. w formie sprzedaży. Należy dodać, że proces przygotowania nieruchomości do sprzedaży jest procesem długotrwałym, ponieważ bardzo często wymaga likwidacji infrastruktury naniesionej na nieruchomość, uregulowania stanu prawnego, znalezienia nabywcy itd. Procesy przygotowania i sprzedaży nieruchomości mogą trwać latami, w niejednym przypadku nie da się przewidzieć jak długo.

Wszystkie zadania przez nas realizowane są monitorowane zarówno przez ARP S.A., jak i przez Ministerstwo Energii. W moim przekonaniu współpraca spółki z Ministerstwem Energii przebiega bardzo poprawnie i nie widzimy utrudnień lub działań, które by ograniczały działalność SRK w zakresie gospodarowania majątkiem, który spółka posiada.

Jeżeli chodzi o pytania szczegółowe odpowiedź przygotujemy i przekażemy Komisji w formie pisemnej.

Przewodniczący poseł Maciej Małecki (PiS):

Widzę, że są jeszcze pytania – pan poseł Gadowski, pan poseł Zdzisław Gawlik.

Poseł Krzysztof Gadowski (PO-KO):

Panie ministrze, nie odpowiedział pan na moje pytania – czy państwo zamierzacie powołać jakiś inny twór w celu restrukturyzacji? Czy państwa zdaniem SRK to optymalna forma funkcjonowania w zakresie zadań i obowiązków, które spółka posiada, zwłaszcza w świetle szerokiej płaszczyzny zadań wpisanych w jej statut?

Rzeczywiście, pan prezes ma rację, że lepiej odpowiedzieć pisemnie, bo trudno ogarnąć tak szeroki obszar i zakres działań. Podziwiam, że państwo to ogarniacie, ale ciekawy jestem jak, dlatego pytanie o plany i ewentualne inne możliwości funkcjonowania – czy państwo zamierzacie utrzymać tę strukturę, czy planujecie ją zmienić?

Przewodniczący poseł Maciej Małecki (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Zdzisław Gawlik.

Poseł Zdzisław Gawlik (PO-KO):

Panie przewodniczący, panie ministrze, panie prezesie, pytałem o reżim gospodarowania nieruchomościami, umowami i trybem, w jakim są zawierane. Jest to istotne i ważne. Rozumiem, że cel jest komercyjny (nie ma innego tytułu), pytałem o sposób dochodzenia do zagospodarowania w celu komercyjnym.

Następna kwestia dotyczy służebności – panie prezesie, słusznie pan zauważył, że SRK ma majątek w dyspozycji czasowo, bo ma coś z nim zrobić. Jeżeli (nie wiem w jakim trybie) będziemy ustanawiali służebności przesyłu to, jak każdy wie, służebność jest obciążeniem i to co zostanie ustanowione teraz, będzie w przyszłości. W jakim trybie to robicie? Jak się to odbywa? Wiem, że można to różnie robić, ale jeżeli jest to w trybie umowy, to pytam jakie korzyści ma spółka z tego, że czyni tego typu obciążenia na majątku?

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Maciej Małecki (PiS):

Dziękuję.

Proszę o udzielenie odpowiedzi.

Prezes zarządu SRK S.A. Janusz Gałkowski:

Rozstrzygnięto konkurs na funkcję wiceprezesa spółki do spraw zagospodarowania majątku, stanowisko obejmie z dniem 1 lipca br. Dotychczas takiego wiceprezesa nie było, chociaż był przewidziany w strukturze spółki. Myślę, że mając w obowiązkach tylko tę działkę, nowy wiceprezes będzie miał lepszy wgląd i możliwości w zakresie zagospodarowywania majątku.

Panie pośle, służebności przesyłu to nieliczne przypadki wzdłuż nieruchomości, którymi gospodarujemy. Ustanowienie służebności nie stanowi jakiegoś rażącego obciążenia całości majątku spółki. Służebność przesyłu nie stanowi masowego zjawiska. Natomiast regulacje dotyczące gospodarowania majątkiem są konieczne w konkretnym miejscu i czasie. Jeżeli SRK nie ustanowiłaby służebności przesyłu, to taka służebność zostałaby ustanowiona w drodze sądowej. Przejmując jakiś teren, gdzie ma przebiegać inwestycja liniowa nie możemy powiedzieć, że nic nas to nie obchodzi i zachowywać się jak Kowalski, który stanie na drodze powie: nie pozwolę.

Zdecydowana większość sprzedaży majątku przewidzianego i przygotowanego do zbycia odbywa się w formie przetargu (przetargi nieograniczone). Przekazywanie majątku na rzecz gmin odbywa się po uzgodnieniu z gminami i to jest główny tryb bezprzetargowy. Oczywiście, z uwagi na ilość majątku i zakres oraz fakt, że majątek pochodzi z kopalń należących do Skarbu Państwa nie wykluczamy przesunięć majątku w trybie bezprzetargowym w uzgodnieniu z Ministerstwem Energii jako podmiotem, który realizuje zadania właścicielskie Skarbu Państwa. Wszystko odbywa się zgodnie z przepisami i nie ma sytuacji, w których spółka dokonywałaby samowoli lub działała na szkodę majątku SP.

Przewodniczący poseł Maciej Małecki (PiS):

Dziękuję.

Szanowni państwo, tym samym wyczerpaliśmy porządek posiedzenia.
Zamykam posiedzenie Komisji do Spraw Energii i Skarbu Państwa.
Dziękuję panu ministrowi, dziękuję panu prezesowi, dziękuję państwu posłom.
Protokół z obecnego posiedzenia będzie wyłożony do wglądu w sekretariacie Komisji.
Dziękuję.